

DE AD-OPLEIDING

Denken & doen op niveau

DE AD-OPLEIDING

Denken & doen op niveau

/ DENKEN & DOEN OP NIVEAU

De toekomst biedt een lonkend perspectief. Voor studenten, docenten, bedrijven, burgers en onderzoekers. In die toekomst leren en werken we samen. Een leven lang ontwikkelen. Een opleiding is niet langer een afgebakend aantal jaren van theoretische kennis opdoen en vooral *denken*, waarna je daar in de praktijk iets mee gaat *doen*. De tijd waarin we leven, stelt andere eisen aan ons allemaal. Ik vind het prachtig om te zien hoe Associate degree (Ad) opleidingen steeds verder gestalte krijgen en meebouwen aan de complexe opgaves in onze samenleving.

Denken en doen gaan hand in hand in onze Ad-opleidingen. Het is immers belangrijk dat professionals weten wat ze doen. Minstens zo belangrijk is dat ze doen wat ze weten. Onze (regionale) partners staan te springen om mensen die hun vak verstaan en die de handen uit de mouwen steken vanaf dag één. Tegelijkertijd willen ze erop kunnen vertrouwen dat die mensen de juiste dingen doen.

Ad-opleidingen zijn bedoeld om precies die professionals op te leiden. Onze studenten staan tijdens de tweejarige opleiding met één been in de buitenwereld en met het andere in de school. Ze combineren denken en doen. Altijd met de praktijk als vertrekpunt. Want met een Ad-opleiding helpen we studenten zich ontwikkelen voor het werk van vandaag én morgen. Werk dat ertoe doet. Werk waarmee Ad-opgeleide professionals het verschil gaan maken in onze maatschappij en bij werkgevers. Dat vraagt om denken en doen op niveau. Niveau 5, om precies te zijn.

dr. Ilya Zitter MSc MTD

Lector Leeromgevingen Beroepsonderwijs, lectoraat Beroepsonderwijs, Kenniscentrum Leren en Innoveren

/ ASSOCIATE DEGREES

- In 2 jaar een diploma op hbo-niveau op zak

- Niveau 5: dé brug tussen mbo-4 en hbo-bachelor

- Praktijk als uitgangspunt vanaf dag één, kleinschalig, aandacht voor begeleiding

- Opgeleid voor specifiek werk, opleiden met, in én voor de praktijk, grotere baankans in de regio

- Focus op studentsucces, zelf aan het stuur, student onderdeel van HU-gemeenschap, leren aan de hand van echte beroepstaken

/ INHOUD

VOORWOORD	4
1 INLEIDING	9
2 VOOR STUDENTEN	13
3 VOOR BEDRIJVEN EN WERKGEVERS	23
4 VOOR ONDERWIJSPROFessionALS	29
BRONNEN	36
COLOFON	38

'The only skill that will be important in the 21st century, is the skill of learning new skills.'

Peter Drucker

1. INLEIDING

Stil zitten is geen optie meer

Dat technologische vernieuwingen elkaar in rap tempo opvolgen, is geen nieuws meer. Robotisering stelt de toegevoegde waarde van mensen op de werkvloer ter discussie. Werkgevers hebben de grootste moeite om geschikt personeel te vinden en behouden. Werknemers beraden zich intussen op de vraag wat die technologie betekent voor hun baan. Stil zitten en afwachten wat er gebeurt, is simpelweg geen optie meer:

- Als werkgever niet. Beroepen veranderen snel en om als organisatie relevant te blijven, wil je mee veranderen.
- Als werknemer niet. Er wordt steeds meer gevraagd van jouw digitale vaardigheden. En sommige banen verdwijnen, waardoor een carrièreswitch nodig is.
- Als onderwijsinstelling of -professional niet. Er ligt een grote, maatschappelijke opdracht om de arbeidsmarkt te voorzien van professionals. En om professionals op te leiden voor werk waar vraag naar is.

Een leven lang ontwikkelen

Een studie na de middelbare school is niet meer genoeg. Een leven lang ontwikkelen ligt meer voor de hand. Bijscholen en omscholen, oftewel continu professionaliseren, zijn belangrijk om te zorgen dat bedrijven en werknemers goed bij elkaar aansluiten. De Hogeschool Utrecht, locatie Amersfoort (HUA), ontwikkelde een visie om hieraan een stevige bijdrage te leveren.

Associate degree

Een van de uitwerkingen hiervan is dat we sinds 2018 Associate degree (Ad)-opleidingen aanbieden. Praktijkgerichte, tweejarige, hbo-opleidingen op niveau 5. Een afgestudeerd Ad'er staat met zijn voeten in de praktijk, bewaart met zijn hoofd het overzicht, verbindt mensen en middelen en koppelt daarmee denken aan doen (Overlegplatform Associate degrees, Vereniging Hogescholen, 2018).

Leeswijzer

De Ad-opleidingen zijn nieuw en groeien landelijk ongeveer 25% per jaar. Dat vraagt om een helder beeld van deze praktijkgerichte opleidingen op hbo-niveau 5. In dit boekje vind je een antwoord op relevante vragen. We hebben het geordend naar doelgroep zodat je snel vindt wat je zoekt:

- Voor studenten: Wat houdt de opleiding in, is het iets voor jou, kom je in aanmerking?
- Voor regionale partners: Hoe kun je profiteren van de kennis en kunde van onze Ad-studenten?
- Voor onderwijsprofessionals: Welk theoretisch fundament ligt er onder Ad-opleidingen? Welke positie neemt het Ad in binnen het beroepsonderwijs?

Je vindt in dit boekje ook verhalen van studenten en bedrijven. Zij hebben al ondervonden hoe waardevol de combinatie van denken en doen is. De samenwerking tussen studenten, onderwijs en bedrijfsleven leidt tot succesvol leren én tot oplossingen voor praktijkvragen.

Mark Tammer

directeur instituut Associate Degrees / Locatiedirecteur De Nieuwe Poort Amersfoort

2. VOOR STUDENTEN

Associate degree: denken gekoppeld aan praktijkvragen

Wil je in twee jaar een diploma op zak waarmee je echt aan de slag kunt? Zie jij jezelf direct werken in de praktijk? Neem je graag zelf de regie over studie? En leer jij graag dingen door te ervaren en te doen? Dan is een hbo Associate degree-opleiding (Ad-opleiding) zeker iets voor jou. Een Ad-opleiding is een tweejarige hbo-opleiding waarmee je denken en doen combineert. Je wordt opgeleid voor een beroep waar vraag naar is en alles draait om praktijkvragen. Met een Ad zit je qua niveau precies tussen mbo- en hbo-bachelorniveau in. Jij bent de onmisbare schakel die het operationele (mbo) en strategische (hbo-bachelor) in een organisatie verbindt. Dat heeft veel voordelen.

Vergroten van je arbeidsmarktwaarde

Werkgevers zitten te springen om werknemers voor specifiek werk. En dan vooral om personeel dat meteen aan de slag kan omdat ze praktijkgericht zijn opgeleid. Met een Ad-diploma op zak ben jij precies zo'n werknemer. Na twee jaar heb je niet alleen een Ad-diploma, maar ook relevante werkervaring en een netwerk opgebouwd binnen je branche. Bevalt het studeren je goed? Dan kun je daarna doorstromen naar een aanverwante hbo-bacheloropleiding en die verkort doorlopen. Dat kan meteen, of op een later moment in je carrière.

Aan de slag in de praktijk vanaf eerste dag

Theorie is vooral interessant als je weet wat je ermee kunt in de praktijk. Daarom combineer je die twee vanaf dag één. De HUA werkt samen met (MKB)bedrijven, instellingen en de gemeentes uit de regio. Zij hebben vraagstukken waarvoor ze de expertise van onze studenten goed kunnen gebruiken. Zo brengen we onderwijs en leren dicht bij de praktijk.

'Ik had tijdens de opleiding al zoveel contacten met het bedrijfsleven dat ik niet heb gesolliciteerd. Ik kon kiezen uit een aantal banen!'

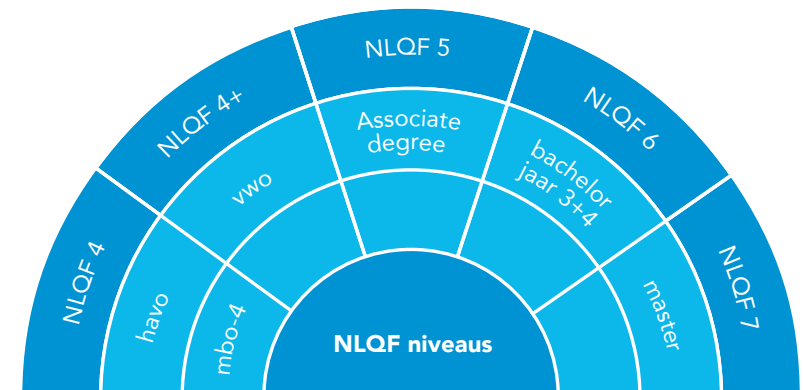
Voorbeelden:

- Studenten Logistiek Management brachten in hun eerste onderwijsperiode het volledige logistieke proces in kaart van een groot vleesverwerkingsbedrijf. In het tweede semester volgden ze al een traineeship bij een zelfgekozen bedrijf.
- Eerstejaars studenten Eventmanager zetten voor evenementenlocatie 'De Prodentfabriek' een real life event op in de zomerperiode. Hiervoor onderzochten zij een effectieve inzet van social media.
- Voor de Clini Clowns, dat het hoofdkantoor in Amersfoort heeft, organiseerden studenten Eventmanager individueel een fondsenwervingsevent.

Een opleiding op niveau 5

Europa kent acht niveaus van onderwijs. Sinds 1 januari 2018 is de Ad-opleiding een zelfstandige opleidingsvorm. Een Ad-diploma maakt het makkelijker meteen aan de slag te gaan in een werkveld waar vraag naar jouw expertise is. Daarnaast bevordert het de doorstroom naar de hbo-bachelor, mocht je verder willen leren. Het Ad is namelijk ingedeeld op niveau 5, waar het mbo staat voor niveau 4 en de universitaire en hbo-bachelors niveau 6 hebben. Je ziet in de afbeelding hoe het Ad zich verhoudt tot de andere niveaus.

'Mijn medestudenten hebben heel verschillende vooropleidingen. Dat inspireert mij enorm het vraagstuk van allerlei kanten te bekijken.'

Wanneer is een Ad iets voor jou

- Je wilt leren door te werken in een praktijkgerichte leeromgeving.
- Je wilt jouw onderzoekend vermogen en kritisch denken aanscherpen.
- Je zoekt kleinschaligheid binnen het hbo.
- Je wilt jezelf uitdagen door jouw vakmanschap te verdiepen en te verrijken.
- Je vindt het leuk om aan echte opdrachten voor echte bedrijven te werken.
- Je vindt de stap van mbo naar hbo groot en zoekt een uitdagende tussenvorm.
- Je wilt samen met studenten, bedrijven uit de regio en docenten leren, werken en onderzoeken.

De voordelen van een Ad

- Je wordt opgeleid voor werk waar vraag naar is in de regio. Dat vergroot jouw kans om snel een goede baan te vinden.
- Het onderwijs is toegesneden op het werk waarvoor je de Ad volgt. Tijdens de studie pas je theorie meteen toe in de praktijk. Je kan na de studie dan ook meteen aan de slag.
- Je haalt al in twee jaar het Ad-diploma.
- Het Ad-diploma is erkend door de overheid en levert een (internationaal) erkend diploma op niveau 5.
- Je vergroot jouw kans op een goedbetaalde baan. Ad-voltijd studenten verdienen gemiddeld 12% meer dan mbo-studenten. Studenten die de Ad in deeltijd of duaal volgen, verdienen gemiddeld 10% meer dan hbo-bachelorstudenten (Allen, Belfi, Bijlsma, Fouarge & Peeters, 2019).
- Je stroomt na afronding van jouw Ad makkelijker door naar een verwante bacheloropleiding.
- Je werkt en leert tijdens de hele opleiding al in de praktijk. Je bouwt dus vanaf het begin aan jouw netwerk en cv.

Deze studies kun je bij ons volgen*

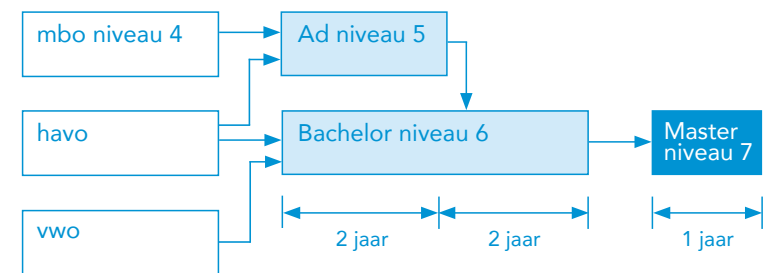
- Software Development
- Logistiek Management
- Eventmanager
- Digitale Techniek & Media
- Sales & Accountmanagement
- Bouwmanagement
- Schrijftolk

*We kijken continu waar bedrijven behoefte aan hebben. Ons aanbod is daarom steeds in ontwikkeling. Voor de meest actuele informatie over het aanbod aan Ad-opleidingen check je de website: www.ad.hu.nl

Deze 'leerroutes' kun je afleggen met een Ad

Of je net van de middelbare school komt of al een tijd werkt met een mbo-diploma, maakt niet uit. Onze studenten leggen elk hun eigen leerroute af. Dat kan ook, want we leveren maatwerk en kijken per student wat nodig is. Onderstaand vind je een aantal mogelijke leerroutes:

- mbo -> hbo-Ad
- havo/vwo -> hbo-bachelor
- havo -> hbo-Ad -> aanverwante hbo-bachelor
- havo 4 -> mbo 4 -> hbo-Ad

Aanmelden in drie stappen*:**Stap 1: Oriënteren tijdens open dag**

Kennismaken met de opleiding en de onderwijslocatie doe je tijdens onze open dagen. Je wilt tenslotte wel zeker weten dat de opleiding en school bij jou passen. Kijk voor meer informatie op <https://www.hu.nl/open-dag>

Stap 2: Studielink

Voor de opleidingen die starten in september meld je je uiterlijk op 1 mei aan via Studielink. De nieuwe Ad-opleidingen hebben vaak een andere deadline. Kijk voor meer en de meest actuele informatie altijd even op ad.hu.nl.

Let op: om je aan te melden via Studielink heb je een Digi-D nodig. Het aanvragen duurt vijf werkdagen.

Stap 3: Studiekeuzecheck

De studiekeuzecheck is een verplicht onderdeel van de aanmelding voor een Ad en bestaat uit een digitale intake en matchingsdag. Na het aanmelden ontvang je via de mail belangrijke informatie over de studiekeuzecheck. Om te starten met de opleiding zorg je dat je de digitale intake op tijd invult en terugstuurt. Deze intake bestaat uit een vragenlijst die je binnen een maand moet invullen. Het gaat over

je interesses, motivatie en wat je hebt ondernomen om tot de keuze voor de opleiding te komen. Een ander onderdeel is het LOB-cv. Deze vragenlijst moet je apart uploaden. Vervolgens meld je je aan voor de matchingsdag.

De matchingsdag wordt georganiseerd door de opleiding die jij hebt gekozen. Tijdens de dag hoor je wat je nodig hebt om jouw opleiding succesvol te doorlopen. De meeste matchingsdagen zijn in juni, maar voor vroege aanmelders zijn er ook data in april.

Het studiekeuzeadvies

Na de matchingsdag krijg je binnen drie weken een e-mail van ons met je studiekeuzeadvies. Er zijn drie mogelijke adviezen:

- We zien een duidelijke match. Als je voldoet aan alle toelatingsvoorwaarden, kun je per 1 september starten met de opleiding.
- We zien een match, maar we zien ook aandachtspunten waar je nog aan moet werken.
- We zien geen match en raden je aan je opnieuw te oriënteren op een opleiding. Natuurlijk helpen we daar graag bij.

Let op: Je mag dit advies opvolgen, het is niet verplicht.

Heb je nog vragen?

Telefoonnummer: 088- 481 81 81 (Appen mag ook!)

Email: info@hu.nl

Bereikbaar op ma t/m vrij 9:30 – 16:30 uur.

Waarom studeren aan de HU in Amersfoort?

De banen voor het uitkiezen hebben na je afstuderen. Docenten die precies weten hoe ze je motiveren. Praktijkgerichte opdrachten. Inspirerende medestudenten met allerlei verschillende vooropleidingen. Zomaar wat redenen waarom onze Ad-studenten enthousiast zijn over de HUA. Wij snappen als geen ander dat studenten tegenwoordig hun eigen pad volgen en denken als wereldburgers en ondernemers. Daarom bieden we begeleiding die aansluit op hun wensen en behoeften. Studenten hebben veel eigen regie om hun talenten te ontdekken en een ondernemende houding te ontwikkelen. Die kwaliteiten komen goed van pas in de huidige arbeidsmarkt en maken je een professional van de toekomst.

Een Ad volgen aan de HUA betekent onder heel veel meer:

- Je vastbijten in en oplossingen bedenken voor vraagstukken waarmee je bedrijven en de samenleving echt verder helpt.
- Een goede balans tussen theorie en praktijk die aansluit bij jouw toekomstige werk.
- Een naam zijn in plaats van een nummer. Jouw school is overzichtelijk, alles speelt zich af op 1 locatie en we kennen elkaar.
- Onderdeel zijn van een community waarin je met medestudenten, docenten en bedrijven uit de regio werkt.
- Zelf bepalen hoe jouw ontwikkelpad eruit ziet. Uiteraard ondersteunen we waar je wilt.
- Competenties ontwikkelen die onmisbaar zijn om stappen te zetten in jouw loopbaan.

Amersfoort als studentenstad

De Ad-opleidingen zijn gevestigd in Amersfoort (met uitzondering van de Ad Schrijftolk). Houd je van kleinschalig, gevarieerd en gezellig? Dan is dit de stad voor jou. We zitten dichtbij het station, dus voor de reistijd hoef je het niet te laten als je niet in Amersfoort zelf komt wonen. Als, want de stad is dusdanig gezellig dat veel studenten er maar wat graag een kamer zoeken. Ons gebouw zit op een steenworp afstand van de historische binnenstad met prachtige oude gebouwen. Je kunt goed shoppen bij grote ketens of juist kleine boetiekjes. In de zomer zit je tussen de lessen door op een terras met medestudenten of pak je een festivalletje mee. Door de kleinschaligheid leer je snel mensen kennen en bouw je een sociaal leven op. Met ook nog betaalbare kamers heeft Amersfoort alles wat een student nodig heeft.

3 BEDRIJVEN EN WERKGEVERS

De Ad'er: professional die meteen aan de slag gaat

Je wilt collega's die jouw bedrijf, instelling of overheidsorganisatie helpen groeien. Collega's die nieuwe inzichten brengen, met innovatieve ideeën komen, en deze mooie plannen bovendien succesvol uitvoeren. Die mensen liggen tegenwoordig niet voor het oprapen, maar ze zijn er wel degelijk. Bij ons aan de HUA bijvoorbeeld. Sinds een paar jaar bieden we namelijk Associate degree (Ad) opleidingen aan. Onze Ad-studenten combineren denken met doen en kunnen dan ook vanaf dag één aan de slag in jouw organisatie. Of dat nu als softwareontwikkelaar, accountmanager of eventmanager is. Met een Ad-student haal je een praktijkgerichte professional in huis die dingen durft uit te proberen, die kritisch om zich heen kijkt naar mogelijkheden en die vervolgens aanpakt. Onze Ad-studenten begrijpen hoe hun werk samenhangt met de bredere bedrijfsstrategie. Je haalt dus meer dan een uitvoerder in huis.

Erkende hbo-graad die leven lang ontwikkelen stimuleert

Het Ad is een (inter)nationaal erkende graad binnen het hbo. Qua niveau slaat het Ad precies de brug tussen mbo (niveau 4) en hbo-bachelor (niveau 6). Een Ad'er verbindt het strategische en operationele niveau en koppelt zo denken en doen in de organisatie. Werkgevers die een Ad'er aannemen, ervaren dit als zeer waardevol. Wil je investeren in de ontwikkeling van bestaande collega's, of het nu om bij- of omscholing gaat? Een Ad-opleiding stimuleert dit 'leven lang ontwikkelen' en slaat een brug tussen mbo-4 en hbo-bachelorniveau. Steeds meer Nederlandse organisaties zien deze voordelen en nemen NLQF5 als niveau op in hun functiehuis.

'De Ad leidt op tot werknemers die een stapje verder durven dan 'uitvoeren', die leiderschap tonen, en daarmee sneller uitdagende posities in mijn organisatie oppakken.'

Profiteren van expertise van onze studenten

Je kunt op verschillende manieren profiteren van de vakkennis en kunde van onze Ad-studenten:

- Je denkt en stuurt mee in hoe we onze studenten opleiden zodat ze direct inzetbaar zijn na hun afstuderen.
- Je zet jouw organisatie in de schijnwerper bij onze studenten door als praktijkexpert onderwijs te verzorgen, casuïstiek te delen of doordat we bij jou langs mogen komen voor een kijkje in de praktijk.
- Je laat onze studenten een project uitvoeren voor jouw organisatie (strategische alliantie).
- Je haalt de expertise van een student tijdelijk in eigen huis (stage).
- Je neemt een van onze studenten in dienst als deze is afgestudeerd.
- Je laat een collega die zich wil bij- of omscholen een opleiding bij ons volgen naast het werk.

Je denkt mee over een curriculum dat aansluit op praktijkvraagstukken

Natuurlijk wil je investeren in nieuwe collega's, maar het is fijn als ze zo snel mogelijk zelfstandig aan het werk gaan. Studenten zijn na een Ad-opleiding direct inzetbaar. We zijn namelijk praktisch opgeleid en hebben al meegewerkt in verschillende bedrijven. We blijven hiervoor ons onderwijs steeds vernieuwen en nodigen bedrijven uit de regio graag uit om mee te denken. Bijvoorbeeld over hoe we het curriculum zo goed mogelijk laten aansluiten op vraagstukken waarbij je een frisse blik en expertise van onze studenten kunt gebruiken.

Je zet jouw organisatie in de schijnwerper

Slimme werkgevers bouwen al een band op met getalenteerde studenten voordat zij afstuderen. Die studenten kunnen immers overal aan de slag, dus hoe zorg je dat ze kiezen voor jouw organisatie? Een goede manier is door praktijkervaringen te delen en zo als senior collega de praktijk de school in brengen. Een andere mogelijkheid is projecten samen met onze studenten uit te voeren en/of zitting te nemen in de jury van een project. Hierdoor helpen we elkaar. Onze studenten krijgen waardevolle praktijkkennis overgedragen, en jouw bedrijf krijgt de nodige exposure.

Project laten uitvoeren binnen 'Projectatelier De Nieuwe Poort'

We werken graag via co-creatie aan vraagstukken uit de regio die hun sector overstijgen. In het projectatelier matchen we projecten met bedrijfsleven en andere mbo- en hbo-opleidingen. Ook voeren we die samen met hen uit. Zo brachten onze studenten Logistiek Management in hun eerste onderwijsperiode het volledige logistieke proces in kaart van een groot vleesverwerkingsbedrijf. In het tweede semester volgden ze al een traineeship bij een zelfgekozen bedrijf.

Expertise van een stagiair in huis halen

Heeft jouw bedrijf een vraagstuk liggen dat je graag opgelost ziet? We kunnen er samen een project van maken, maar je kunt ook één student in huis halen voor een stage. Uiteraard met de nodige begeleiding van onze docenten. Bevalt de stagiair goed, dan weet je ook alvast met wie je contact wilt houden na het afstuderen. Onze Ad-studenten studeren in 2 jaar af en zijn dus snel fulltime inzetbaar.

Een afgestudeerde Ad'er in dienst nemen

Onze studenten zijn direct inzetbaar na hun afstuderen. Dat lukt doordat we denken en doen vanaf dag 1 combineren in de opleiding. Werving van goed personeel is tegenwoordig niet eenvoudig. Een partnership met de HUA zorgt dat jouw bedrijf al in een vroeg stadium in aanraking komt met getalenteerde, praktisch inzetbare professionals.

Een collega aanmelden voor een Ad-opleiding

Hoe zorgt jouw bedrijf ervoor dat werknemers ook in de toekomst van toegevoegde waarde blijven? En hoe geef je invulling aan goed werkgeverschap? 'Upskilling' (blijven ontwikkelen binnen je beroep) en 'reskilling' (omscholing) worden steeds belangrijker om personeel te binden en veranderingen het hoofd te bieden. Onze Ad-opleidingen vormen een praktijkgericht antwoord op deze uitdaging. Stuur werknemers dus gerust eens langs voor een oriënterend gesprek.

Onderdeel van strategische alliantie in regio Amersfoort

De HUA is speciaal voor de Ad-opleidingen strategische samenwerking aangegaan met relevante partners in de regio. Zo brengen we drie belangen samen:

- Onze studenten halen het maximale uit hun studie: ze kunnen wat ze binnenshuis bedenken meteen buitenshuis doen en worden opgeleid voor werk waar vraag naar is.
- Bedrijven uit de regio biedt het de kans goede medewerkers te selecteren, hun netwerk met andere bedrijven te onderhouden, kennis op te doen en expertise van buiten te halen bij projecten rondom bijvoorbeeld MVO-vraagstukken.
- De HUA bindt studenten aan zich door hen praktijkgericht, relevant onderwijs op niveau te bieden.

'Ik maakte zelf na mijn mbo-opleiding logistiek de stap naar het hbo. Die heb ik ervaren als heel erg groot. En ik niet alleen: 80% van de studenten viel af. Ik ben dan ook heel blij met de komst van Ad-opleidingen op niveau 5. Niet alleen voor alle studenten die graag een eindkwalificatie willen halen. Inmiddels zie ik ook als algemeen directeur van een logistieke organisatie de waarde van dit opleidingsniveau. We hebben geen enkele moeite om personeel te vinden dat bij ons wil werken. Wél om mensen te vinden met het juist profiel. Waar studenten van het mbo zich focussen op de uitvoering en organisatie, zijn hbo'ers vaak heel onderzoekend. Wat wij nodig hebben, is de combinatie van die twee. Ik ben dan ook met veel plezier betrokken bij de werkveldadviescommissie van de HUA. Hun spreiding tussen algemene en werkspecifieke vakken vind ik top. Dat motiveert en maakt het praktisch. De verdeling tijd die aan school en stages wordt besteed is ook goed over nagedacht. Die Ad-opleidingen worden echt een landelijk succes als je het mij vraagt.'

Mark Pot

Algemeen directeur van Pot Verhuizingen/logistiek

4 VOOR ONDERWIJSPROFESSIONALS

Er is al veel geschreven over wat het Ad (niet) is. Tegelijk is de ontwikkeling van zowel theorie als praktijk rondom het Ad nog volop in ontwikkeling. Daarom vinden we het belangrijk om scherp te formuleren welke visie de HUA heeft op het Ad, en wat we er (niet) onder verstaan. Dit is essentieel om onze kwaliteit van onderwijs aantoonbaar op hoog niveau te houden. We formuleren voor elke Ad-opleiding een eigenstandig beroepsprofiel. Dat doen we in samenwerking met het werkveld. Hiermee maken we concreet wat de afgestudeerde Ad'er kan na afronding van de opleiding.

Het verschil tussen een hbo-Ad en hbo-bachelor

De grootste misvatting over het Ad lijkt te zijn dat het een verkorte bacheloropleiding is of een programma waarin een student de eerste twee jaren van de hbo-bachelor volgt. **Het Ad is een op zichzelf staande opleiding die 2 jaar duurt.** Het overlegplatform Associate degrees van de Vereniging van Hogescholen (2018) typeert het treffend: 'Een afgestudeerd Ad'er staat met zijn voeten in de praktijk, bewaart met zijn hoofd het overzicht, verbindt mensen en middelen en koppelt daarmee denken aan doen.' Daarmee vormen zij in organisaties een waardevolle schakel tussen operatie (mbo, niveau 4) en strategie (hbo-bachelor, niveau 6).

'Docenten zijn altijd dichtbij en weten precies hoe ze ons moeten motiveren.'

Vijf leerresultaten Ad

Onderwijs en toetsing van de Ad-student is gericht op vijf leerresultaten. Deze zijn geformuleerd door het overlegplatform Ad van de Vereniging Hogescholen. Ze sluiten aan op Europese Dublin Descriptoren Short Cycle* en de beschrijving van niveau 5 in het Europese Kwalificatieraamwerk NLQF** (Overlegplatform Associate degrees van de Vereniging van Hogescholen, 2018):

Methodisch handelen: theorie en methodes uit vakgebied selecteren en toepassen op praktijkvraagstuk.

Samenwerken: in een team samenwerken en/of een operationeel team aansturen en tot een gezamenlijk resultaat komen.

Communiceren: doelgericht communiceren over de eigen rol, taken en opbrengsten in eigen team en direct betrokkenen.

Probleemoplossend vermogen: praktische vraagstukken analyseren, oplossingsrichting bedenken en oplossing uitvoeren.

(Continu) Leren: zich steeds aanpassen aan veranderende rol in de omgeving door leervragen te stellen.

* 47 Europese landen voor hoger onderwijs besloten tot invoering van het Europese kwalificatieraamwerk hoger onderwijs. Hierin zijn de Dublin Descriptoren beschreven.

** Het NLQF in Nederland is opgesteld in 2008 om internationale vergelijking van onderwijssystemen mogelijk te maken. Het beslaat het hele onderwijssysteem en onderscheidt 8 niveaus. Het Ad bevindt zich op niveau 5.

Toegevoegde waarde van Ad-opleidingen

Op Europees (NLQF) niveau zijn 8 niveaus van onderwijs bepaald. Tot 2006 had niveau 5 geen vaste plaats in Nederlands onderwijs. Dit leidde tot succesvolle pilots, waarna het Ad een op zichzelf staande opleiding werd in 2013.

Naast de ontbrekende plaats van niveau 5 in het NLQF is er ook een meer marktgedreven aanleiding voor Ad-opleidingen. Bedrijven hebben grote behoefte aan personeel in bepaalde branches, wat reskilling (omscholing) essentieel maakt. Dit betekent dat veel mbo-niveau 4 studenten zich nu en in de toekomst laten om- en bijscholen. De stap van niveau 4 naar niveau 6 blijkt in praktijk echter nog niet zo makkelijk, gezien de uitvalpercentages. In 2017 viel 21,5% van de bachelorstudenten met een mbo-vooropleiding uit (Vereniging Hogescholen, 2018). Het Ad slaat een brug tussen mbo en de hbo-bachelor en biedt studenten een beter begaanbare leerroute.

Opleiden met, in én voor de praktijk

Op de HUA maken we binnen het Ad gebruik van echte leersituaties. Hiervoor werken we in co-creatie met de praktijk. We leiden op met, in én voor de praktijk. Dit betekent dat we werken met echte vraagstukken en ethische dilemma's van nu en voor de toekomst (onderwijsvisie Hogeschool Utrecht, 2015). Koenen et al. (2015) ontwikkelden een model met indicatoren voor het maken van gefundeerde ontwerpkeuzes in het hbo-onderwijs. Dit model krijgt een eigen kleur voor Ad-onderwijs (Kolvoort & Zitter, 2019). Binnen onze Ad's staat de realiteit van de praktijk centraal. Daarmee willen we studenten ontwikkelen die succesvol zijn op de arbeidsmarkt en die het verschil maken in de samenleving (Onderwijsvisie 2026).

Flexibel onderwijs en zelfsturing

We moedigen Ad-studenten aan verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Dit kan een behoorlijke overgang zijn als zij bijvoorbeeld net van het mbo komen (Kolvoort & Zitter, 2019). Daarom is mentoring en coaching door docenten en studenten onderling een belangrijk aspect van onze onderwijsvisie (Hogeschool Utrecht, 2015). Onderzoek laat zien dat dit een positieve invloed kan hebben (Sneyers & De Witte, 2016). Zelfsturing betekent ook dat studenten hun studie flexibel kunnen vormgeven. Dit verkleint mogelijk de uitval van Ad-studenten (Imandt, Van den Berg, Mulder, Verbeek, Petit & Meng, 2015).

‘Bereidheid om te willen en kunnen (blijven) leren bij mijn medewerkers is belangrijk. Een Ad-opleiding draagt hieraan bij.’

Meetbaarheid kwaliteit essentieel

Het is essentieel dat we de kwaliteit van onze Ad-opleidingen van hoog niveau houden. Immers, studenten willen een waardevol diploma en werkgevers willen een waardevolle collega. Daarvoor moeten onze docenten waardevol onderwijs aanbieden en de accreditatiecommissies moet kunnen meten of dit daadwerkelijk het geval is. Binnen de HUA volgen we hiervoor de lijn van niveaubeschrijvingen door het overlegplatform Associate Degrees van de Vereniging van Hogescholen (2018). Dit biedt een meer concrete beschrijving dan de internationale, relatief abstracte Dublin descriptor Short Cycle.

Toetsen niveau studenten

Ad-studenten moeten na hun afstuderen in staat zijn ‘beroepsproducten’ te leveren. Dit concept wordt in het hbo al gebruikt (Kolvoort & Zitter, 2019). Ze geven een goed beeld van prestaties en zijn daarom in te

zetten bij de beoordeling (Losse, 2016). Assessments worden ingezet om studenten aan te laten tonen dat zij vakbekwaam zijn en taken op niveau 5 aan kunnen (Kolvoort & Zitter, 2019).

Wat is het toekomstperspectief?

Ad-opleidingen zijn continu in ontwikkeling. Daarmee houden we de kwaliteit van onderwijs op topniveau. Met iedere Ad'er die afstudeert, van iedere docent en uit elk gesprek met de accreditatiecommissie halen we waardevolle informatie om onze opleidingen nog verder te verfijnen. Ook kijken we reikhalzend uit naar verrijking van onderzoeksliteratuur op het gebied van onderwijsontwikkeling op niveau 5. Deze is op het moment van schrijven nog schaars (Kennisrotonde, 2019). De input van werkgevers uit de regio weegt ook zwaar mee in onze toekomstplannen. We bewegen mee met de veranderende arbeidsmarkt. Alleen als we flexibel zijn, ontwikkelen we studenten die het verschil maken in de beroepspraktijk. De samenwerking tussen het Kenniscentrum Leren en Innoveren en het Lectoraat Beroepsonderwijs is volop in ontwikkeling. Hierdoor scheppen we wisselwerking tussen Ad-onderwijs en onderzoek.

NICE
TO
MEET
YOU!

BRONNEN

Allen, J., Belfi, B., Bijlsma, I., Fouarge, D. & Peeters, T. (2019). Ad-opleidingen: omvang en rendement. Maastricht University: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA

Denkwerk – Arbeid in transitie.

Hogeschool Utrecht (2015). Onze wereld van morgen. Visie op onderwijs. Utrecht: HU

Hogeschool Utrecht (2019). HU in 2026. Ambitieplan hogeschool Utrecht. Utrecht: HU

Imandt, M., Berg, van den, E., Mulder, J., Verbeek, F., Petit, R. & Meng, C. (2015). Klaar voor de groei? Monitor uitrol Associate degree. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek

Kennisrotonde (2019). Welke kenmerken van de leeromgeving en aanpak in een Associate Degree-opleiding dragen bij aan het studiesucces van studenten afkomstig uit het MBO? (KR. 551) Den Haag: Kennisrotonde

Koenen, A., Dochy, F. & Berghmans, I. (2015). A phenomenographic analysis of the implementation of competence-based education in higher education. *Teaching and Teacher Education*, 50, p. 1-12

Kolvoort, A. & Zitter, Y. (2019). Theoretische onderbouwing leeromgevingen niveau 5 (Associate degree). Hogeschool Utrecht

Kolvoort, A. & Zitter, Y. (2019). Is het Associate degree-onderwijs klaar voor de toekomst? *Thema Hoger Onderwijs*, 2, p. 42-46

Losse, M. (2016). Wat is een beroepsproduct? Geraadpleegd op 30 januari 2020 via <https://husite.nl/toetsing/beroepsproduct>

Overlegplatform Associate degrees, Vereniging van Hogescholen, (2018). *Beschrijving van niveau 5. Associate degrees*.

Sneyers, E. & Witte, de, K. (2016). Doorstroom MBO-HBO en uitval in het HBO. Evidence-based aanbevelingen. 's Hertogenbosch: ecbo

Vereniging Hogescholen (2018). Factsheet Studiesucces en Uitval 2018. Den Haag: Vereniging Hogescholen

COLOFON

Tekst & eindredactie

Saskia Kerkhof – Client Matters

Vormgeving

RAAK Grafisch Ontwerp, Utrecht

Fotografie

Corne Clemens, Femke van den Heuvel, Jan Willem Groen,
Kees Rutten, Ed van Rijswijk

Drukwerk

Grafisch bedrijf Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Meer info?

www.hu.nl/associate-degree

088- 481 81 81 (Appen mag ook!)

info@hu.nl

© Hogeschool Utrecht, 2020

**HIER
KOMT
ALLES
SAMEN**

Ad_br_0520_rk